

Силабус освітнього компонента

Програма навчальної дисципліни

Побічна дія ліків

Шифр та назва спеціальності

226 – Фармація, промислова фармація

Інститут

ННІ Хімічних технологій та інженерії

Освітня програма

Фармація, промислова фармація

Кафедра

Органічний синтез та фармацевтичні технології (184)

Рівень освіти

Бакалавр

Тип дисципліни

Вільного вибору

Семестр

7

Мова викладання

Українська

Викладачі, розробники

Стрельников Леонід Семенович

leonid.strelnikov@khpi.edu.ua

biotech.leonid@gmail.com

Доктор фармацевтичних наук, професор, професор кафедри органічного синтезу та фармацевтичних технологій

Досвід наукової діяльності – 47 років, досвід науково-педагогічної діяльності – 45 років. Автор та співавтор понад 500 наукових і навчально-методичних праць, із них: 12 монографій, 4 підручників і 14 навчальних посібників із грифами МОН України, 25 навчально-методичних рекомендацій, понад 286 статей у наукових і фахових журналах (9 статей у міжнародних наукометричних базах Scopus і Web of Science) та інш. Читає курси: «Промислова мікробіологія і санітарія», "Промислова біотехнологія", "Проблеми фальсифікації лікарських засобів". Наукові інтереси: фармацевтична технологія, біотехнології, мікробіологічні дослідження.

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Загальна інформація

Анотація

Освітній компонент спрямований на набуття кожним здобувачем знань про побічну дію ліків в цілому, вміння використовувати набуті знання при подальшому вивченні інших медико-біологічних наук практичної фармації та у практичній діяльності фахівця фармації.

Мета та цілі дисципліни

Ознайомлення здобувачів зі змістом професійної діяльності, набуття теоретичних знань та практичних навичок щодо основних принципів обґрунтування раціонального й безпечного для здоров'я людини застосування лікарських засобів з урахуванням виникнення можливих побічних реакцій.

Формат занять

Лекції, практичні роботи, самостійна робота, консультації. Підсумковий контроль – залік.

Компетентності

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК10. Знання та розуміння предметної області і професійної діяльності

ФК5. Здатність використовувати методи спостереження, опису, ідентифікації, класифікації об'єктів фармацевтичної технології, забезпечувати раціональне застосування лікарських засобів згідно з їх фармакологічною характеристикою.

Результати навчання

ПРН1. Розуміння відповідальності за розвиток професійних знань, застосовувати знання з загальних та фахових дисциплін у професійній діяльності

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 год. (4 кредитів ECTS): лекції – 32 год., практичні роботи – 32 год., самостійна робота – 56 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Передумовою вивчення дисципліни є знання і компетентності, набуті студентами при вивченні дисциплін "Біохімія та молекулярна біологія", "Фізіологія з основами анатомії людини", "Фармакологія".

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Увесь курс подано з використанням системного підходу задля формування системних знань, цілісних уявлень про дисципліну, формування навичок фармацевтичних технологій, порівняння і узагальнення інформації. На заняттях з метою активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні дисципліни «Побічна дія ліків» використовуються наступні методи: пояснювально-ілюстративний метод або інформаційно-рецептивний, репродуктивний метод, метод проблемного навчання, частково-пошуковий, або евристичний метод, метод «Peer to peer».

Лекції

Передбачають розкриття у словесній формі сутності явищ, наукових понять, процесів, які знаходяться між собою у логічному зв'язку і об'єднані загальною темою з наголосом на їх важливості і використання у майбутній професійній діяльності. Супроводжуються використанням мультимедійного обладнання для надання наочності ілюстративним матеріалам, а також активних методів навчання.

Лабораторні роботи

Призначені для організації практичної навчальної роботи за визначеною технологією з використанням інформаційного матеріалу та передбачають закріплення теоретичного лекційного матеріалу. Використовують з метою зв'язку теорії з практикою, озброєння студентів інформаційними методами дослідження, формування навичок користування науковою літературою, вміння спостерігати, пояснювати і прогнозувати явища, обробляти результати, робити висновки, вирішувати ситуаційні завдання.

Самостійна робота з інформацією

Передбачає самостійне вивчення окремих тем курсу з наступним їх аналізом з метою навчання самостійно мислити, практично аналізувати та використовувати опанований матеріал.

Практичні методи навчання спрямовані на досягнення завершального етапу процесу пізнання. Вони сприяють формуванню умінь і навичок, логічному завершенню ланки пізнавального процесу стосовно конкретного розділу, теми.

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Система фармаконагляду в світі. Порядок здійснення фармаконагляду в Україні.

Тема 2-3. Класифікації та механізми виникнення побічних реакцій на лікарські засоби. Основні шляхи попередження побічних реакцій на лікарські засоби

Тема 4-5. Побічна дія хіміотерапевтичних лікарських засобів, антибіотиків.

Тема 6. Побічні реакції на лікарські засоби, що впливають на обмін речовин

Тема 7-8. Побічні реакції протизапальних лікарських засобів.

Тема 9-10. Побічна дія лікарських засобів, що впливають на респіраторну систему та шлунково-кишковий тракт.

Тема 11. Побічні реакції на лікарські засоби, що впливають на нервову систему.

Тема 12-13. Побічна дія лікарських засобів, що впливають на функції серцево-судинної системи.

Тема 14-16. Побічна дія лікарських засобів, що впливають на функції нирок та репродуктивні процеси.

Теми практичних занять

Тема 1. Система фармаконагляду в світі. Порядок здійснення фармаконагляду в Україні.

Тема 2-3. Класифікації та механізми виникнення побічних реакцій на лікарські засоби. Основні шляхи попередження побічних реакцій на лікарські засоби

Тема 4-5. Побічна дія хіміотерапевтичних лікарських засобів, антибіотиків.

Тема 6. Побічні реакції на лікарські засоби, що впливають на обмін речовин

Тема 7-8. Побічні реакції протизапальних лікарських засобів.

Тема 9-10. Побічна дія лікарських засобів, що впливають на респіраторну систему та шлунково-кишковий тракт.

Тема 11. Побічні реакції на лікарські засоби, що впливають на нервову систему.

Тема 12-13. Побічна дія лікарських засобів, що впливають на функції серцево-судинної системи.

Тема 14-16. Побічна дія лікарських засобів, що впливають на функції нирок та репродуктивні процеси.

Теми лабораторних робіт

Лабораторні заняття в рамках дисципліни не передбачені

Самостійна робота

Самостійна робота за дисципліною включає опрацювання лекційного матеріалу, підготовку до практичних занять, самостійне вивчення тем та питань, які не викладаються на лекційних заняттях, а також виконання індивідуального завдання згідно з індивідуальним варіантом для кожного студента. Результати індивідуального завдання оформлюються у письмовий звіт.

Література та навчальні матеріали

Основна література

1 Фармакологія з основами патології: підручник / Ю.М. Колесник, І. С. Чекман, І. Ф. Беленічев [та ін.]. - Вінниця : Нова Книга, 2021. - 472 с.

2. Побічна дія ліків: підручник для студентів/Беленічев І.Ф., Горчакова Н.О., Бухтіярова Н.В. [та ін.]. - Вінниця : Нова Книга, 2021. - 360 с.

3. Фармакологія / під ред. І. С.Чекмана. - К.: Вища школа, 2017. - 490 с.

5. Державна Фармакопея України / Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів» – 2-е вид. – Харків: Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2015. – Т. 1. – 1128 с.

6. Державна Фармакопея України / Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів» – 2-е вид. – Харків: Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2014. – Т. 2. – 724 с.
7. Державна Фармакопея України / Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів» – 2-е вид. – Харків: Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2015. – Т. 3. – 732 с.

Додаткова література

1. Гострі отруєння лікарськими препаратами: діагностика, заходи невідкладної терапії / Беленічев І.Ф., Бухтіярова Н.В., Кучеренко Л.І., Хромильова О.В., Моргунцова С.А., Горчакова Н.О., Нагорна О.О.-Запоріжжя,ЗДМУ,2019.-102с.
2. Лікарська токсикологія. Доклінічні дослідження/ Трахтенберг І.М., Брухно Р.П.,Чекман І.С., Беленічев І.Ф.- Київ:Авіцена,2019-544с.
3. Фармакотерапія у геріатричній клініці / Безруков В. В., Беленічев І.Ф., Купраш Л. П.,Горчакова Н.О.,Нагорна .- Монографія. – Дніпро: Журфонд, 2020.– 166 с.
4. Фармацевтична енциклопедія / гол. ред. В. П. Черних. – вид. 3-є, доповнене. - Київ: МОРІОН, 2016. – 1951с.

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

100% підсумкової оцінки складаються з результатів оцінювання у вигляді поточного оцінювання (70%) та індивідуального завдання (30%).

Поточне оцінювання: контрольний захист практичних робіт.

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

Завідувач кафедри
Сергій КУЦЕНКО

Гарант ОП
Оксана СТРИЛЕЦЬ

